

Yirminci Söz'ün başındaki ayetlerin meallerini verip kısaca açıklamalarını yapar mısınız?

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ

إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقْرَةً

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً

Âyetlerin mealleri:

Birinci âyet:

“Melâikeye 'Âdem için secde edin' dediğimizde iblis hariç hepsi (derhâl) secde ettiler.”(Bakara, 2/34) Ayetin devamı: **“O, bundan kaçındı, kibrine yediremedi ve kâfirlerden oldu.”**

İkinci âyet:

“Allah size bir sığır kesmenizi emrediyor.” (Bakara, 2/67)

Üçüncü âyet:

“Sonra, bütün bunların ardından kalbiniz yine katılaştı. Sanki taş kesildi, hattâ taştan da katılaştı.” (Bakara, 2/74)

Birinci âyetin kısa bir açıklaması:

Bu sûrenin 30. ayet-i kerîmesinde şöyle buyruluyor:

“Hani (hatırla ki), Rabbin meleklerle, ‘Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım’ demişti. Onlar, ‘Orada bozgunculuk yapacak, kan

dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz.’ demişler, Allah da, ‘Ben sizin bilmediğinizi bilirim.’ demişti.”

“Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.” ifadesine, tefsirlerde *“Mahlukatım üzerinde birtakım tasarruflara sahip olacak birini yaratacağım.”*, *“Benim hükümlerimi benim namıma icra edecek ve benim kanunlarımı tatbika memur olacak bir canlı yaratacağım.”* gibi manalar verilmektedir.

[Mesnevî-i Nuriye](#)’de geçen şu ifadeler, bu hilafetin, tefekkür boyutuyla bütün kâinatı içine aldığına işaret ediyor:

“Hattâ sema-i dünyada dahi aklıyla çalışıyor ve küçüklüğüyle, za'fiyetiyle beraber hârîka tasarrufat-ı acibesıyla eşref-i mahlukat ünvanını almıştır.”

Meleklerle verilen secde emrinin *“hürmet, tazim ve itaat secdesi”* olduğu beyan edilmiştir. Melekler nuranî varlıklar olduğundan, onların secdesini bizim secdemiz gibi düşünemeyiz. Ancak, meleklerin muhtelif şekillere girebilen varlıklar oldukları dikkate alındığında, bunun insanların secdesine benzer bir secde olması da ihtimalden uzak değildir.

İblis, yâni şeytan,

“Ben ondan daha üstünüm. Onu topraktan yarattın beni ateşten.”
(Sad, 38/76)

diyerek bu emre itaat etmemiştir.

Âyetten açıkça anlaşıldığı gibi, şeytan ateşten yaratılmıştır ve cin tâifesindedir. Yine, bu âyetten *“cinlerin de insanlar gibi imtihana tabi oldukları ve İlâhî emirleri dinleyip dinlememe konusunda serbest bırakıldıkları”* anlaşılıyor.

Âyetin sonundaki **“kâne”** kelimesine iki ayrı mâna verilmiştir: Birisi **“oldu”**, diğeri ise **“idi”**. Buna göre, bu son kısmın mânası *“ (İblis böylece) kâfirlerden oldu.”* Veya *“ (İblis zâten) kâfirlerden idi.”* şeklinde olur.

Birinci mânaya göre İblis kibirlenerek secde emrine itaat etmemekle küfre girmiştir. İkinci manaya göre ise, İblis cinler tâifesinin inanmayan kısmındandı, ancak bu küfrünü, secde emrini reddetmekle açığa vurmuş oldu.

İkinci âyetin kısa açıklaması:

Âyetin tamamının meali:

“ Hani (hatırla ki) Mûsâ, kavmine ‘Allah, size bir sığır kesmenizi emrediyor.’ demişti. Onlar da, ‘Sen bizimle eğleniyor musun?’ demişlerdi. Mûsâ, ‘Kendini bilmez cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım.’ demişti.” (Bakara, 2/67)

İnek kesme emrinin o gün için ne kadar önemli ve bunu yerine getirilmesinin de ne kadar güç olduğunu anlamak için, hayalen o günlere gitmek gerekiyor.

Mısır’da Firavun’un hâkimiyeti bütün şiddetiyle sürmekte ve inek mukaddes addedilmektedir. **Mısırlıların bakaraya taptıkları böyle bir ortamda ben-i İsrail, bakaranın kurban edilebileceğine ihtimal verecek halde değillerdir. Çünkü, sığır kesmek, bir bakıma Firavun’a ve ordularına meydan okumak demektir. Böyle bir emrin verilmesini hiç beklememiş olacaklar ki, âyetin devamında buyrulduğu gibi, Hz. Musa’ya “Sen bizimle eğleniyor musun?”** demişlerdi. Hz. Mûsâ (as) da onların bu sözlerine **“Kendini bilmez cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım.”** diye karşılık vermişti.

İnek kesme emrindeki temel hikmet, Nur Külliyyatı’nda da izah edildiği gibi, *bakarperestliği yâni ineğe tapma* inancını ortadan kaldırmaktır.

Öte yandan, bu hadiseden almamız gereken önemli bir ders de, İlâhî emirleri *“Neden ve niçin?”* yollu sorulara girmeden hemen yerine getirmektir. İlâhî emri hemen yerine getirmek yerine, ineğin rengini ve sâir özelliklerini sormaları, onları emre uymama tehlikesinin eşiğine getirmiştir.

Yetmiş Birinci âyette bu konu şöyle nazara veriliyor:

“ ... Nihâyet onu boğazladılar. Az kalsın yapmayacaklardı.”

Onlara mutlak olarak, yâni herhangi bir kayıt konulmadan ve hiçbir özellik istenmeksizin bir inek kesmeleri emredilmişti. Onlar ise, böyle bir emri akıllarına sığdıramadılar ve birtakım sorular sormaya başladılar. İneğin özellikleri hakkında

Hız. Mûsâ (as.)'dan bilgi istediler. *Bunda, ineği kesmekle başlarına gelecek sıkıntılardan korkmalarının da hissesi vardı.* Sanki bu sorularla, onu kesmek istemez gibi bir tavır sergilediler. Sonunda kendilerini sıkıntıya soktular ve büyük bir bedel ödemek zorunda kaldılar. Bir rivâyette ineğin derisi dolusunca altın ödediler.

Bu hadisenin çok önemli bir hikmeti de ben-i İsrail'e, öldükten sonra dirilme hakkında tesirli bir ders vermektir. Sonraki âyetlerde bu konu şöyle haber veriliyor:

“Hani, bir kimseyi öldürmüştünüz de suçu birbirinizin üstüne atmıştınız. Hâlbuki Allah, gizlemekte olduğunuzu ortaya çıkaracaktı.”

“ 'Sığırın bir parçası ile öldürülene vurun.' dedik. (Denileni yaptılar ve ölü dirildi.) İşte, Allah ölüleri böyle diriltir, düşünesiniz diye mu'cizelerini de size böyle gösterir.”(Bakara, 2/72 ve 73)

Bu âyetin nüzul sebebi hakkında şu bilgi veriliyor:

Çok zengin ve ihtiyar bir adamın bir tek oğlu ve yeğenleri vardı. Yeđenleri ihtiyarın servetine konmak için oğlunu gizlice öldürdüler ve suçu başkalarına atmak için de zoraki ağlamaya, bağırıp çağırmaya başladılar. Haksız yere suçladıkları bir şahıs... Hız. Mûsâ'ya müracaat ederek katilin bulunması için Rabbine duâ etmesini istedi. Âyette haber verildiği gibi, kesilen sığırın bir parçasını ölen kişiye vurduklarında, o ölmüş adam konuşmaya başladı ve gerçek katili haber verdi.

Üçüncü âyetin kısa açıklaması:

“Sonra bunun ardından kalpleriniz yine katılaştı; taş gibi, hattâ daha katı oldu.”(Bakara, 2/74)

Bu âyet-i kerîmede katilin ortaya çıkması hadisesine işaret ediliyor ve bu açık mu'cizeye rağmen doğru yola gelmedikleri için de onların kalplerinin taşlardan daha katı olduğunu bildiriliyor.